

Referat Arbejdsgruppemøde for Certificering

Torsdag d. 14. november 2024

Sted: DLG Fredericia, Hovedkontor Aksen, Ballesvej 2, 7000 Fredericia

Deltagere: Mads Falk Thomsen (Nielsen & Smidt/Hornslyd Købmandsgaard), Søren Villadsen (Danish Agro), Karen Gundlund Hansen (Danish Agro), Gitte Kragh Larsen (Danish Agro), Niels Jørgen Jakobsen (Danish Agro), Birte Krogh (DLF), Jørgen Hansen (DLF), Dot Vittrup (DLF), Anne Sofie Rex (DLF), Frede Ager Helle (Brdr. Ewers), Claus Rasmussen (Vandinter Semo), Henrik Skovgaard Larsen (Barenbrug), Peter Krog-Meyer (Freudenberger), Heidi Larsen (United Beet Seed), Birthe Arleth (United Beet Seed), Lars Svendsen (DSV), Sigyn Valgrind (DSV), Poul Henrik Eliassen (DSV) Lisbet Vinther Vestergaard (DLG), Keld Caspersen (DLG), Elzbieta Orłowska (Eurofins), Birgitte Frislev (Nordic Seed), Søren Houmann (Sejet), Kerstin Jürgensen (NPZ), Michael Pedersen (Vestjyllands Andel), Amanda Blichert Christensen (LFST), Gerhard Deneken (TystofteFonden), Claire Mouillet (TystofteFonden), Jeppe R. Andersen (TystofteFonden), Ralf Larsen (TystofteFonden) og Sanne B. Blinaa (TystofteFonden).

I alt 25 firmarepræsentanter fra 15 virksomheder, 1 repræsentant fra Landbrugs- og Fiskeristyrelsen, samt 5 deltagere fra TystofteFonden.

Mødeleder: Jeppe R. Andersen (TystofteFonden).

Velkomst og info

1. Velkommen

Keld Caspersen (DLG) bød velkommen til DLG's hovedkontor 'Aksen' i Fredericia, og præsenterede derefter DLG's historie og forretningsområder og virke, nationalt og internationalt.

2. Velkomst v/TystofteFonden

Gerhard Deneken (TF) bød velkommen, takkede for det fine fremmøde og DLG for værtskabet.

3. Nyt fra TystofteFonden

Gerhard orienterede om:

- Landbrugsstyrelsen (nu Landbrugs- og Fiskeristyrelsen, LFST) har gennemført tilsyn med TF. Gerhard gennemgik kort "køreplanen" for et sådant tilsyn. TF har indsendt svar på alle tilsynspunkter og afventer nu tilbagemelding fra LFST.
- Årlig prisregulering på officiel prøvetagning, som fremadrettet vil blive foretaget pr. 1. april

- Jeppe Reitan Andersen (TF) og Claire Mouillet (TF) har deltaget i ISTA Workshop on Quality Assurance and ISTA Accreditation.
- TystofteFondens mailsystem er overgået til Office365
- Amanda Blichert Christensen (LFST) har været i "praktik" hos TystofteFonden et par dage i starten af november, hvor hun bl.a. deltog i audit på prøvetagning. Amanda vil derudover deltage i et kommende laboratorieaudit og være med i kontrolmarken på TF til kommende sæson.
- Jeppe Reitan Andersen (TF) bød ligeledes velkommen og orienterede kort om de netop overståede prøvetagningskurser for hhv. nye og erfarne prøvetagere, samt status på igangværende audits på prøvetagning og laboratorier.

Herefter blev foretaget en hurtig præsentationsrunde, salen rundt.

Lovgivning, bekendtgørelser m.v. v/LFST

4. Nye bekendtgørelser i høring, væsentlige ændringer

Amanda Blichert Christensen (LFST) mindede om, at Merete Buus (LFST) går på pension midt december 2024. Tine Vilbrad Jørgensen (LFST) overtager en del af Meretes ansvarsområder. Amanda gennemgik herefter ressortomlægningen i LFST. Det tidligere Landbrugsstyrelsens opgaver er overgået til hhv. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø samt LFST.

Amanda orienterede vedr. nye bekendtgørelser og væsentlige ændringer.

- Udkast til nye bekendtgørelser ligger på Høringsportalen, høringsfrist: 22. november 2024
- Bekendtgørelser opdateres pr. 1. januar 2025
- Præsentation er vedhæftet dette referat

5. PRM: revision af EU-reguleringen af handel med frø og planteformeringsmateriale.

- Forslaget er gennemgået første gang.
- Næste forhandlingsmøde i arbejdsgruppen er planlagt til d. 27.-28. november 2024. Amanda Blichert Christensen og Kristine Bech Klindt (begge LFST) deltager i mødet, der afholdes i Bruxelles.
- Et forsigtigt skøn på tidshorizont for fuld implementering af ny PRM: 5-6 år.
- Præsentation er vedlagt dette referat.

Anmeldelse, certificering & kontroldyrkning v/TystofteFonden

6. Form og indhold af/i Arbejdsgruppemødet – baggrund og fremtid/diskussion

Amanda opridsede historik, formål med- og indhold af møder i arbejdsgruppen for Certificering.

Jeppe lagde op til diskussion vedr. værdien i disse møder – mange bød ind. Det konkluderes, at formen af disse møder har fjernet sig fra det oprindelige formål (en arbejdsgruppe under Frøudvalget) og har i dag mere karakter af netværksmøde. Samtidigt gav flere udtryk for, at møderne i den nuværende form, er et relevant forum til fx udveksling af information (myndigheder-TF-erhverv), erfaringsudveksling og problemløsning i bred forstand. En passende frekvens for fremtidige møder blev ligeledes diskuteret.

Gerhard informerer Frøudvalget (på næstkommende møde) om diskussion vedr. fremtiden for Arbejdsgruppemøderne for certificering. TF afventer tilbagemelding fra Frøudvalget, og kommer herefter med udmelding vedr. form og frekvens af fremtidig mødeafholdelse i dette forum.

7. Udvikling af nyt software til print af certificeringsmærkesedler, status

Keld (DLG) gav status på udviklingen af nyt software til print af certificeringsmærkesedler (Agriprint). Keld gennemgik den tilsendte præsentation fra virksomheden – præsentation vedhæftet dette referat. Agriprint ønsker at teste det nye software i samarbejde med 3 til 6 virksomheder. Det aftales at interesserede virksomheder selv kontakter Agriprint og aftaler nærmere. Kontaktinfo findes i præsentationen.

8. Forsegling/prøvetagningsdato – udfordring ved eksport, erfaringer og diskussion

Der findes meget overliggervare, specielt græsfrø, på lager hos virksomhederne. DSV oplever generelt stigende udfordringer med at afsætte dette på eksportmarkedet, kunderne vil ikke have 'gammelt frø', på trods af ny spiring.

Flere virksomhedsrepræsentanter bød ind med erfaringer, enighed om, at dette udgør en udfordring ift. eksport.

Specifikke udfordringer:

- Et parti kan 'skifte navn' (fx ved gyldighedsforlængelse), hvormed analysebeviser og certificeringsmærkesedler ikke stemmer overens. Dot (DLF) rejste i denne sammenhæng også problemstillingen omkring foranstillet DK (EU-certificering) og DNK (OECD-certificering).
- 'Forseglingsdato' = dato for prøvetagning, en konsekvens af DK gyldighedsregler

- Ny certificering af eksisterende parti, med henblik på at oprette ny partinummer, er bekosteligt da det kræver en fuld analyse og ikke kun spire.

TF overvejer sammen med LFST mulighederne for at imødekomme de angivne udfordringer.

9. "Klisterevne" på form. 60 prøver på udenlandske partier. Flere avlere oplever at mærkerne falder af og der mistes frø

Lars Svendsen (DSV) har fået overdraget dette punkt fra Carsten Jørgensen (DSV). Flere bød ind med alternative muligheder og DSV vil undersøge disse.

10. Status på kontrolmarken

Jeppé (TF) gav en kort status på sommer- og efterårssåninger i kontrolmarken. Antal partier i kontrolmarken for forskellige arter blev præsenteret, se tabel nedenfor. Udover halveringen af antal partier af rajgræs fra 2021 til 2022 er antal partier i kontrolmarken nogenlunde ensartet (med mindre udsving) over årene.

Art	Antal partier i KM, høstår				
	2025	2024	2023	2022	2021
Rajgræs	453	497	484	449	913
Rødsvingel	215	185	179	189	156
Engrapgræs	130	123	147	146	135
Strandsvingel	70	65	65	59	65
Bakkesvingel	8	10	11	11	10
Engsvingel	23	7	10	10	8
Kløver	79	87	90	71	50
Vinterrug	65	48	49	44	70
Vinterbyg	124	94	102	122	144
Vinterhvede	361	363	410	395	361

11. Forsøg i kontrolmarken – udsædsmængder

Jeppé orienterede om forsøg foretaget på TF vedr. forskellige udsædsmængders, og heraf følgende forskellig plantetæthed, eventuelle indflydelse på antal afvigende planter i kontrolmarken.

10 udvalgte partier af engrapgræs blev sommer 2023 udsået i to gentagelser med tre udsædsmængder: 5, 9, og 14 kg/ha, svarende til 5, 9, og 14 gr per parcel på 10 m². Parcellerne blev evalueret for antal afvigende planter gennem forår og sommer 2024. Resultaterne, som samlet antal afvigere i to gentagelser, er vist i nedenstående tabel. Som det ses, er der ikke væsentlig forskel mellem de tre udsædsmængder, målt på antal afvigende planter. Plantetæthedens indvirkning på enkeltplanters vækst og fremtoning blev diskuteret. Det konkluderes, at udsædsmængden i kontrolmarken fastholdes på de 9 kg/ha.

		Antal afvigere			
Parti	Kat	2023 - 9 gr	2024 - 5 gr	2024 - 9 gr	2024 - 14 gr
1	PB	2	1	1	0
2	C1	14	10	7	9
3	BA	5	7	8	5
4	BA	2	2	2	2
5	C1	4	0	3	1
6	BA	11	15	19	17
7	C1	0	1	0	0
8	BA	0	0	1	0
9	FM	0	1	1	1
10	FM	1	0	1	0
		39	37	43	35

12. Beslutning: nye stikprøveprocenter til kontrolmarken

Claire Mouillet (TF) orienterede om nye stikprøveprocenter, sidste generation til kontrolmarken for forskellige arter. Disse justeringer er indskrevet i de nye bekendtgørelser pr. 1. januar 2025 (sæson 2025/2026)

13. Status avlsanmeldelser, vårsæd, markfrø mm.

Ny frist for avlsanmeldelser af vintersæd er 15. december. – gældende for sæson 2025/2026.

Claire Mouillet (TF) gav præsenterede antal godkendte hektar i avlskontrollen gennem de seneste tre år, se nedenfor. Der ses, ikke overraskende, et markant fald i fremavlsarealet af græsser fra 2022 til 2024:

	Antal godkendte ha		
	2022	2023	2024
Græsser	106.309	92.316	68.037
Græsmarksbælgplanter	5.680	5.952	6.638
Bælgssæd	6.516	6.731	6.137
Olie- og spindplanter	1.154	1.205	871
Bederøer	113	109	128
Vintersæd	20.166	19.688	22.775
Vårsæd	27.181	24.174	25.586
I alt	167.118	150.176	130.172

14. NSCS – status

Ralf Larsen (TF) gav status på udviklingen af nyt NSCS, herunder beslutningen om at benytte sortskoden, fra sortsdatabase som entydig sortsidentifikation ved anmeldelse. Dette afstedkom nogen diskussion og spørgsmål. Heidi Larsen (UBS) stillede spørgsmål til, hvorledes virksomhederne kan 1) orientere sig om eksi-

sterende sortskoder og 2) oprette nye sortskoder, fx til nye hybridkomponenter. UBS arbejder med et væsentligt antal hybridkomponenter, hvoraf mange er nye fra år til år. Ralf fremførte at det TF's opgave at sørge for at informationen er tilgængelig for virksomhederne og at processen ift. oprettelse af nye sortskoder er så smidig som muligt.

Et nyt format på referencenumre til frøpartier blev ligeledes diskuteret. Flere virksomheder fremførte, at man ikke ønsker en letgenkendelig virksomhedsangivelse i referencenummeret. TF ønsker samtidig en virksomhedsspecifik kodning i referencenummeret. TF tager kommentarerne til efterretning og vender ligeledes emnet på førstkommande NSCS-styregruppemøde d. 20. november 2024.

Afrundning

15. Eventuelt

Karen Grundlund Hansen (Danish Agro) forespurgte på muligheden for at fremrykke opstartsdato for produktion af overliggervare af sædekorn. Pt. må overliggervare produceres i maj-juni med gyldighed indtil 1. december samme år. Danish Agro foreslår opstart i april, bl.a. for at sikre mere kontinuitet i produktionen. TF drøfter dette med LFST og vender tilbage.

Karen spurgte dernæst til fremgangsmåde ved anmeldelse af økologisk udsæd i organicXseeds databasen. Der skal (som noget nyt) angives en 'Tilgængelig mængde' ved oprettelse af en sort i databasen. Da man opretter sorter inden produktionen påbegyndes, vil det være behæftet med stor usikkerhed at angive en mængde ved oprettelse. Karen spurgte til andre virksomheders håndtering af denne udfordring. Michael Pedersen (VA) fremførte, at VA angiver et 'bedste gæt' på tilgængelig mængde ved oprettelse. Karen vil gå videre med spørgsmålet til den relevante myndighed.

Jeppe beskrev forskellen i afprøvning af fritstående variodelere og variodelere som er del af forseglet prøvetagningsanlæg. Muligheden for at kontrollere og afprøve variodelere i forseglet anlæg på samme måde som fritstående variodelere vil blive tilføjet Instruks i prøvetagning af frø ved næstkommende revision.

16. Næste møde

TF afventer tilbagemelding fra Frøudvalget mht. fremtidigt virke for Arbejdsgruppen om Certificering og vender tilbage mht. afholdelse samt evt. dato for næste møde.